

Отже, діалог між владою та суспільством можна охарактеризувати як соціальний механізм вирішення складних суспільних проблем, в основі яких лежать взаєморозуміння та партнерство. Діалог є найважливішим інструментом суспільного життя в громадянському суспільстві. Основна мета діалогу між владними структурами та населенням полягає в зміцненні механізмів громадянського партнерства і стабільності, в своєчасному виявленні та усуненні всього, що може призвести до гострих

Список використаних джерел:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Крутій О.М. Діалогова взаємодія органів державної влади та громадськості: монографія. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2008. 302 с.
3. Сурмин Ю.П., Туленков Н.В. Теория социальных технологий: Учеб. пособие. К.: МАУП, 2004. 608 с.
4. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996. Офіційний вісник України. 2010. № 84.
5. Консультації з громадськістю: <http://www.vberez.gov.ua/ua/467.htm>
6. Правові умови розвитку громадянського суспільства в Україні. Що потрібно зробити? / М.В. Лациба, А.О. Красносільська, О.Ю. Вінніков та ін. Укр. незалеж. центр політ. дослідж. К.: Агентство «Україна», 2011. 132 с.
7. Взаємодія держави та інституцій громадянського суспільства: роз'яснення Міністерства юстиції України від 3 лютого 2011 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/n0018323-11>.

*Сученко М.О., СВО Бакалавр, спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Науковий керівник: к. е. н., доцент Сердюк О. І.*

СЕРВІСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ Е-ДЕМОКРАТІЇ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Цифрові інструменти повинні забезпечувати принаймні три виміри демократії: прозорість, підзвітність та участь. Значне розмаїття інструментів е-демократії спонукає використати тематичну класифікацію при вивченні їх серверного забезпечення в територіальних громадах.

При вивченні сервісного забезпечення розвитку е-демократії на рівні територіальних громад Полтавської області за основу візьмемо класифікацію Й. Томкова та Д. Хуткого [1, с. 5]. Тобто розглянемо практику використання інструментів е-демократії, що забезпечують різні етапи реалізації політики місцевого розвитку: формування порядку денного політики, формулювання політики, затвердження політики, втілення політики, моніторинг і контроль.

Проведено моніторинг офіційних веб-сайтів 24 територіальних громад Полтавського району Полтавської області. Потрібно констатувати, що 10 з

24 досліджених територіальних громад створені в 2019-2020 рр. Вивчення практики використання інструментів е-демократії, що забезпечують різні етапи реалізації політики місцевого розвитку територіальних громадах Полтавського району переконало в тому, що значну їх кількість практикують на етапі моніторингу і контролю (13 од.) (табл. 1).

Таблиця 1

Сервісне забезпечення розвитку е-демократії в територіальних громадах Полтавського району Полтавської області, станом на 01 лютого 2022 р.

Етапи формування місцевої політики /е-сервіси	Групи громад за кількістю населення, осіб					Полтавська територіальна громада міська	Всього
	4127-10081	10082-15935	15936-21889	21890-27843	27844-33898		
	I	II	III	IV	V		
Кількість громад	11	4	3	2	3	1	24
З них створені в 2019-2020 рр.	3	3	1	1	2	1	10
1.Формування порядку денного політики							
Система електронних петицій	8	4	3	1	3	1	20
2. Формулювання політики							
Електронне опитування				1			1
3. Затвердження політики							
Бюджет участі						1	1
Он-лайн трансляція сесій та засідань виконкомів		1					1
4. Втілення політики							
Електронна черга в ДНЗ	2						2
Відкритий бюджет	1					1	2
Портал «Відкритих даних»					1		1
5. Моніторинг і контроль							
Портал «Відкрите місто»			1				1
Онлайн звернення	3		2			1	6
Зворотний зв'язок	8	3	3	3			17
Гаряча лінія	1						1
Запит на інформацію						1	1
Кабінет посадової особи	7	3		1			11
Єдина система електронних публічних закупівель (ProZorro)	6	3	2				11
Слідкуй за витратами (Paywatch)	2		1				3
Електронна приймальня				1			1
Онлайн камери			1				1
Онлайн запис до департаменту						1	1
Розумна взаємодія (маячки проблем)			1				1
Геопортал містобудівного кадастру						1	1
Спектр сервісів	10	6	9	6	3	8	21
Всього е-сервісів	41	17	15	8	6	8	95
в т. ч. на одну громаду	3,7	4,1	5,0	4,0	2,0	8,0	4,0

Найбільш поширеними в територіальних громадах Полтавського району Полтавської області є такі інструменти: система електронних петицій (83,3 %); системи зворотного зв'язку (70,8 %), «Кабінет посадової особи» (45,8 %), Єдина система електронних публічних закупівель (ProZorro) (45,8 %). Кожна черверта територіальна громада пропонує онлайн звернення та 15,5 % – сервіс «Слідкуй за витратами» (Paywatch).

Як факторну ознаку розвитку е-взаємодії на місцевому рівні досліджено розмір територіальної громади за кількістю населення. Полтавська територіальна громада міська досліджувалася окремо як така, що має розмір, що в 18,8 рази перевищує будь-яку іншу за чисельністю мешканців.

При угрупованні територіальних громад за кількістю населення, яка варіює від 4127 до 638519 осіб, розглянуто рівні інтервали. Одинадцять з двадцяти чотирьох громад увійшли до першої групи (4127-10081).

Цілий спектр інструментів знаходить попит лише в 1-2 територіальних громадах: електронне опитування, «Бюджет участі», он-лайн трансляція сесій та засідань виконкомів, електронна черга в ДНЗ, «Відкритий бюджет», Портал «Відкритих даних», «Портал адміністративних послуг», Портал «Відкрите місто», гаряча лінія, е-запит на інформацію, електронна приймальня, онлайн камери, онлайн запис до департаменту, Портал «Розумна взаємодія» (маячки проблем), Геопортал містобудівного кадастру.

Виявлено, що спектр е-сервісів офіційних сайтів територіальних громад найширший в I та III групі. В I групі це пояснюється великою кількістю громад. Крім того до неї включено Опішнянську селищна територіальна громада, що є лідером за спектром е-послуг. Члени громади можуть скористатися системою електронних петицій, електронною чергою в ДНЗ, правом на онлайн звернення, зворотним зв'язком, Єдиною системою електронних публічних закупівель (ProZorro), сервісом «Слідкуй за витратами» (Paywatch). До III групи включено лише три громади, але середня кількість е-сервісів на одну громаду є найбільшим (5), їх спектр при цьому досить різноманітний.

Полтавська територіальна громада міська теж пропонує незначний набір е-сервісів (8), що є зовсім критично для м. Полтави як для обласного центру. Це – «Система електронних петицій», е-сервіс «Бюджет участі» Платформи електронної демократії, Портал «Відкритих даних», «Відкритий бюджет», «Геопортал містобудівного кадастру Полтавської міської ради», «Зворотний зв'язок», «Онлайн запис до департаменту» .

В ряді випадків заявлені на офіційних сайтах е-сервіси не задіяні на рівні громади. На етапі формування порядку денного політики відсутній такий важливий інструмент як аналітика відкритих даних. Не практикуються електронні консультації та відсутні електронні обговорення, хоча вони є базовими компонентами етапу формулювання місцевої політики. На етапі затвердження політики не достатньо використовуються можливості ряду платформ спільного користування, що забезпечують реалізацію Бюджету участі, (Платформи «Громадський проект», Е-сервісу «Бюджет участі» Платформи «Соціальний інспектор», Е-сервісу «Громадський бюджет»

Платформи електронної демократії).

Зазначимо, що на сучасному етапі розвитку е-демократії територіальні громади Полтавського району Полтавської області використовують практику впровадження єдиного типового сайту для органів місцевого самоврядування. З цією метою використовується Платформа «gov.ua місцевого самоврядування України».

Таким чином, інструменти е-демократії стають частиною життя все більшої кількості громадян. Проте, потрібно враховувати що, електронний формат взаємодії влади та громадськості має свої ризики. Це, зокрема, незначна залученість осіб старшого покоління та мешканців сіл, страх перед можливим викраденням чи незаконним збором персональної інформації; недовіра до цих інструментів через можливість зловживання ними зі сторони влади. Саме тому місцевим органам влади варто шукати оптимальні варіанти поєднання онлайн і офлайн форм демократії та продуманої інформаційно-освітньої роботи, демонстрації свого бажання та вміння адекватно реагувати на використання громадянами інструментів е-демократії.

Список використаних джерел:

1. Томкова Й., Хуткий Д. Аналітичні записки з ефективного е-урядування. Випуск № 2: Втілення е-демократії: Спектр інструментів та варіанти вибору. К., 2017. 10 с.

2. Полтава. Офіційний сайт Полтавської міської ради та виконавчого комітету. URL: <https://rada-poltava.gov.ua/> (дата доступу: 10.02 2020).

Чеверда В. А., СВО Бакалавр, спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Науковий керівник: к.е.н., доцент Волкова Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Нині громадянське суспільство вважається невід'ємним елементом демократичної правової держави. Інститути громадянського суспільства повною мірою здатні якісно впливати на сучасні державотворчі процеси шляхом участі у конструктивному діалозі з органами публічної влади. Прозорість, відкритість та публічність прийняття управлінських рішень є умовами побудови демократичної держави, в якій носієм влади виступає народ [1].

Громадянське суспільство можна розглядати як сукупність різних зв'язків і відносин між людьми задля якомога повнішого задоволення різноманітних інтересів, зокрема культурних, комунікативних, освітніх, економічних та інших, оскільки вони прямо впливають із регламентованих Конституцією та законами України прав і свобод людини та громадянина [2, с. 33]. Окрім того, побудова публічної влади у країні за європейськими стандартами передбачає